

6 Hodnocení žáků

1.1. Způsoby a pravidla hodnocení žáků v 1. období (1.-3. třída)

V naší škole upřednostňujeme v 1. období **pozitivní hodnocení žáků**, a to nejen při prověřování vědomostí a hodnocení dosažené úrovně klíčových kompetencí ale v celém procesu učení. Aby žáci učitele následovali, musí mu důvěřovat a vážit si ho. Pozitivní hodnocení nám při získávání **důvěry žáků** velmi pomáhá. Při výuce žáky průběžně chválíme a dbáme na **pozitivní ladění průběžných hodnotících soudů**.

S pomocí pozitivního hodnocení **žáky motivujeme touhou uspět**, a nikoli strachem z neúspěchu. Žákům dodáváme důvěru v jejich schopnosti a povzbuzujeme je. Jednáme s nimi tak, aby neměli strach vyjádřit svůj názor. Pozitivně přijímáme i nesprávné závěry žáků, dáváme jim prostor pro otázky, trpělivě žákům odpovídáme a věnujeme jim **individuální pozornost**

Každé dítě musí mít prostor být **aktivní a úspěšné**. Nesmí se v něm vytvářet dojem, že si nemůže ve svých úsudcích věřit nebo že je horší než jeho spolužáci. Uvědomujeme si, že při výuce prožitý úspěch je silnou vnitřní motivací žáků k učení. Naopak pocit méněcennosti dovede žáka odradit od jakékoliv formy vzdělávání i od jakékoliv tvořivé činnosti. Žáky hodnotíme nejprve při činnostech, při kterých máme možnost sledovat, jak pracují. Oceňujeme jejich snahu, pozornost, hodnotíme vyjadřování závěrů, zajímáme se o jejich nápady. Každé upozornění na klady určitých žáků pomáhá odstraňovat drobné nedostatky druhých žáků.

Případné nedostatky žáků zjišťujeme pomocí **zpětné vazby** hned v zárodku a průběžně je odstraňujeme. Na chyby upozorňujeme žáky včas, bezprostředně, vstřícně, přátelsky a důsledně. Vyhýbáme se zaujatosti, nahodilosti či opožděnému hodnocení. Žákům vysvětlujeme a zdůvodňujeme, kde se chyby dopustili. Umožňujeme jim poznání, že chyba se může vyskytovat v každé lidské činnosti, může mít však pro člověka různé následky podle své závažnosti a může vést k hlubšímu poznání. Žáky vedeme přes sebehodnocení a samokontrolu ke schopnosti něco provést dokonale - bez chyby a v přiměřeném čase. S chybou pracujeme tak, aby vyzývala žáka k většímu soustředění na plnění úkolu, k důslednější kontrole práce.

Hodnotíme žáky průběžně jak při činnostech, tak při vyvozování závěrů. K pozitivnímu hodnocení činností se poměrně snadno přidává i hodnocení paměťového učení a hodnocení dosažené úrovně klíčových kompetencí. Směřujeme k tomu, aby v době písemného nebo ústního zkoušení zvládalo co nejvíce žáků učivo zcela bezpečně. Úkolem malých prověrek není známka, ale zjištění, co ještě není dobře zvládnuto.

Ústní hodnocení, klasifikace i písemná hodnocení mají zvláště v 1. - 3. ročníku základního vzdělávání funkci především **výchovnou a motivační**. Žáky o způsobech a kritériích hodnocení **informujeme**. Uvědomují si tak, čemu se učí a proč. Ví, co se po nich požaduje, jaké činnosti zvládli, co už umí, z čeho mohou být zkoušeni. Velmi často proto také ústní nebo písemné zkoušení sami vyžadují. Prověřování vědomostí pro ně není stresovou situací, nebo dokonce trestem, ale možností ukázat, co se naučili, možností využít vlastních poznatků při řešení předložených úloh, otázek a úkolů, možností, jak získat dobré hodnocení, pěknou známku. Dobrý výsledek opět posiluje jejich sebevědomí a motivuje je pro další činnosti a poznávání.

Každý žák je vybaven více či méně odlišnými individuálními předpoklady pro učení, jako jsou nadání, úsudek a píle.

V 1. - 3. ročníku se za pomoci výchovných a vzdělávacích strategií a pozitivního hodnocení snažíme dosáhnout toho, aby všichni žáci dosahovali školním programem požadované úrovně výstupů a učivo vymezené v ŠVP zvládali, jak nejlépe mohou podle svých schopností.

Při průběžném známkování v 1.ročníku využíváme motivačně zejména jedničky, doplněné slovním hodnocením. Slovní hodnocení využíváme také při případném neúspěchu dítěte pro včasnou nápravu a prohloubení spolupráce školy s rodinou. Také pololetní a závěrečné hodnocení v 1. ročníku je především motivační.

Při průběžném hodnocení v 2 a 3. ročníku již využíváme celou klasifikační stupnici, nadále však preferujeme kladné hodnocení a prohlubujeme spolupráci školy a rodiny slovním hodnocením. Kladné hodnocení preferujeme i při pololetní a závěrečné klasifikaci. Do závěrečné známky se promítá dosažená úroveň vědomostí a dovedností, zodpovědnost, zájem a přístup k učení.

Slovní hodnocení využíváme k vyjadřování, zda a jakým způsobem žáci dosahují výstupů uvedených v ŠVP, i k vyjadřování výjimečných schopností žáků nebo naopak jejich zásadních nedostatků.

Hodnocení směřujeme vždy k cíli, kterého chceme vyučováním dosáhnout.

Cílem naší školy je **zapojení všech žáků do výuky, postupný rozvoj klíčových kompetencí a motivace žáků pro celoživotní učení**. Úkolem učitele je udržet, popřípadě vzbudit zájem žáků o učení a umožnit všem žákům osvojit si učivo potřebné pro další vzdělávání a plynulé utváření klíčových kompetencí.

1.2. Pravidla pro sebehodnocení žáků

V jednotlivých vyučovacích **předmětech stanovíme a žákům sdělíme základní učební požadavky**. Jasně formulujeme, jaké dovednosti si žáci mají osvojit, čemu se mají naučit. Žákům předkládáme **reálné a dosažitelné cíle** a tím je vedeme k zodpovědnému přístupu ke vzdělávání.

Díky sebehodnocení mají žáci přehled o tom, co a jak již zvládli.

Žáky vedeme k tomu, aby si uvědomovali, popřípadě zaznamenávali to, co už dobře ovládají, a co je potřeba ještě zvládnout.

Používáme činnostní přístupy a metody učení, které umožňují žákům odhalovat vlastní chyby, hned je opravovat a brát si z nich poučení.

Žákům umožňujeme vyjadřovat své myšlenky, názory a prezentovat své vědomosti.

Předkládáme žákům ukázky správně vypracovaných úkolů různé obtížnosti a upřesňujeme, co požadujeme na výborné ohodnocení a co neodpovídá. Žáci potřebují vědět, jakou náročnost úkolů mají k určitým ohodnocením zvládat. Žák potom ví, k čemu ve svém snažení směřuje, a je mu tak dána možnost sebehodnocení a možnost vlastního růstu.

Kritéria pro hodnocení

- Zvládnutí výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů v rámci individuálních možností dítěte.
- Schopnost řešit problémové situace.
- Úroveň komunikačních dovedností.
- Schopnost vykonávat činnosti smysluplně a řešit předpokládané problémy tvůrčím způsobem.
- Změny v chování, postojích a dovednostech.
- Míra zodpovědnosti a tolerance, kterou žák pociťuje.

Postup při nemožnosti hodnocení žáka

Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné žáka hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. Do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník. Není-li žák hodnocen ani v tomto termínu, neprospěl.

Žák musí být z předmětu vyzkoušen ústně nebo písemně alespoň třikrát za každé pololetí, u žáků s prokázanými poruchami učení je optimální, pokud je z toho zkoušen nejméně jednou způsobem odpovídajícím specifické poruše. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Při ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 10 dnů.

Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

Termín kontrolní práce prokonzultuje učitel s třídním učitelem, tak aby, pokud je to možné, v jednom dni žáci nekonali více než jednu zkoušku stejného charakteru.

Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka.

2. 1. Pravidla hodnocení žáků v 2. období (4. -5. třída)

Hodnocení žáků této věkové skupiny bezprostředně navazuje na způsob hodnocení v nižších ročnících.

I nadále upřednostňujeme pozitivní hodnocení žáků a dbáme na to, aby se děti cítily úspěšně a mohly přistupovat k práci tvořivě a s radostí.

Hodnocení žáků

Obecné zásady hodnocení

- Cílem a základem každého hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, tj. co se naučil, zvládnul, v čem se zlepšil, v čem chybuje a jak postupovat dále.
- Hodnocení by mělo vést k pozitivnímu vyjádření a mělo by být pro žáka motivující. Je důležité si uvědomovat, že při hodnocení se nehodnotí osoba žáka, ale konkrétní ověřovaný problém.
- Je důležité uplatňovat přiměřenou náročnost a pedagogický takt. Soustředíme se na individuální pokrok každého žáka, nesrovnáváme žáky s ostatními spolužáky ani je nerozdělujeme na úspěšné a neúspěšné.
- Pro celkové hodnocení používáme klasifikaci, pouze na žádost rodičů a doporučení PPP se u žáků se SVPU používá hodnocení slovní, popř. kombinace klasifikace a slovního hodnocení.
- U průběžného hodnocení používáme různé formy, od klasifikace přes bodové a slovní hodnocení až po sebehodnocení žáků.
- Žáci jsou cíleně vedeni k sebehodnocení a sebekontrolě, s chybou či nedostatkem se nadále pracuje.

Kritéria pro hodnocení

- Zvládnutí výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů v rámci individuálních možností dítěte.
- Schopnost řešit problémové situace.
- Úroveň komunikačních dovedností.
- Schopnost vykonávat činnosti smysluplně a řešit předpokládané problémy tvůrčím způsobem.
- Změny v chování, postojích a dovednostech.
- Míra zodpovědnosti a tolerance, kterou žák pociťuje.

Formy ověřování vědomostí a dovedností žáků

- písemné práce, slohové práce, testy, diktáty, cvičení...
- ústní zkoušení a mluvený projev
- zpracování referátů a prací k danému tématu
- úprava sešitů, samostatné aktivity a domácí úkoly
- modelové a problémové úkoly, kvízy, křížovky, rébusy...
- výroba pomůcek, modelů...
- projektové a skupinové práce
- soustavné diagnostické pozorování žáka

Způsoby hodnocení žáka

Prospěch

Ve 4. až 5. ročníku používáme již celou škálu hodnotící stupnice s taktem a ohledem na individuální předpoklady a možnosti každého žáka. Podle potřeby kombinujeme hodnocení známkou se slovním hodnocením tak, abychom podporovali osobní růst dítěte.

V předmětech s výchovným zaměřením hodnotíme především snahu, aktivní přístup a zájem, utváříme prostor pro kreativitu a prožitky.

Klasifikace známkou

Slovní ekvivalent

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami

1...výborný	ovládá bezpečně
2...chvalitebný	v podstatě ovládá
3...dobrý	částečně ovládá
4...dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5...nedostatečný	neovládá

Orientační hodnotící stupnice				
+++++	100-90%	prakticky bez chyby, chybje výjimečně	vynikající, příkladný, výborný	1
++++	89-70%	převládají pozitivní zjištění, dílčí chyby	velmi dobrý, nadprůměrný, chvalitebný	2
+++	69-40%	pozitivní a negativní v rovnováze	dobrý, průměrný	3
++	39-15%	převaha negativních zjištění, výrazné chyby	podprůměrný, citelně slabá místa, dostatečný	4
-----	pod 15%	zásadní nedostatky	nevyhovující stav, nedostatečný	5

1...výborný	výstižné a poměrně přesné
2...chvalitebný	celkem výstižné
3...dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4...dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5...nedostatečný	nedokáže vyjádřit své myšlenky

Aplikace vědomostí a řešení úkolů

1...výborný	užívá vědomostí a dovedností spolehlivě a uvědoměle
2...chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se však chyb
3...dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí překonává potíže a odstraňuje chyby
4...dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5...nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí

Píle a zájem o učení

1...výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2...chvalitebný	učí se svědomitě s drobnými výkyvy
3...dobrý	k učení a práci potřebuje větších podnětů
4...dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5...nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné

2.2. Strategie školního vzdělávacího programu a zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáky se speciálními vzdělávacími potřebami posíláme se souhlasem zákonných zástupců na vyšetření do školského poradenského zařízení. Na základě vyšetření a doporučení jsou pak tito žáci zařazováni do navržené péče. Máme vyškolené pedagogy, kteří s dětmi pracují.

Při klasifikaci přihlížíme ke stupni podpůrných opatření.

Respektujeme doporučené přístupy:

- volit texty odpovídající vyspělosti čtenáře
- omezit požadavek na písemné zpracování přečteného textu
- omezit vyvolávání k hlasitému čtení před třídou
- upřednostňovat konverzaci
- poskytnout prodloužený výklad
- preferovat doplňovací cvičení, opisy, přepisy
- zjednodušení učiva
- preferovat ústní zkoušení
- slohové práce v kratším rozsahu
- znalost slovíček ověřovat ústně
- individuální práce s žákem
- důraz na pochopení zadaného úkolu
- používat názor
- poskytovat dostatek času na početní operace

Při práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná spolupráce školy, žáka, jeho rodičů a odborného pracoviště. V rámci školy jde především o spolupráci vyučujících žáka, třídního učitele a vedení školy.

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků je nutné také zkvalitňování připravenosti pedagogických pracovníků. Velký význam má spolupráce a komunikace mezi školou a rodinou. Učitel si musí uvědomovat, že rodič je s dítětem v každodenním kontaktu a má zkušenosti s jeho výchovou. Rodiče by měli učitele respektovat jako odborníka na danou problematiku.

Zásady pro práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami:

- kladení reálných cílů
- postupné zvyšování nároků
- pochvala výkonu i snahy

- častá, ale spíš krátkodobá práce
- vytvářet klidné prostředí pro práci
- navodit příjemnou a vstřícnou atmosféru
- hledat u dítěte úspěšnost
- pravidelná relaxace

Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Zařazení problematiky výchovy a vzdělávání nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech, neboť tito žáci mají své specifické vzdělávací potřeby, na které je nutno reagovat. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte.

V rámci výuky jazyků projevují tito žáci kvalitní komunikační schopnosti a jazykové dovednosti. Umožňujeme jim získávat informace z různých zdrojů, získávají sebedůvěru při kultivovaném projevu jako prostředku k prosazení sebe sama. Umožňujeme jim pracovat s výpočetní technikou, se slovníky a další odbornou literaturou, zvládat texty v příslušném jazyce. Vytváříme těmto žákům dostatečný prostor pro rozšiřující studium a zdokonalování svých jazykových schopností a dovedností.

V rámci vyučování matematiky projevují tito žáci kvalitní koncentraci, dobrou paměť, zálibu v řešení problémových úloh a svými znalostmi přesahují stanovené požadavky. Umožňujeme jim pracovat na počítači (vzdělávací programy), individuálně pracovat s naučnou literaturou (hlavolamy, kvízy, záhady, problémové úlohy), i navštívit vyučovací hodiny ve vyšších ročnících. V dalších hodinách pracují podle individuálního vzdělávacího plánu, jsou jim zadávány náročnější samostatné úkoly (referáty k probíranému učivu, zajímavosti ze světa techniky...), jsou pověřováni vedením a řízením skupin. Je jim dáván prostor pro hlubší bádání a zkoumání.

Na žáky s hudebním nadáním klade učitel vyšší nároky odpovídající jejich dovednostem a schopnostem. Vhodným způsobem je zapojuje do činností v hodině – mohou doprovázet na hudební nástroj, předzpívat píseň apod.

Žákům výtvarně nadaným jsou zadávány náročnější práce – volí různé techniky, jsou podporováni v mimoškolních aktivitách, navštěvují výtvarné obory při základních uměleckých školách.

Žáci nadaní spíše technicky, manuálně zruční, jsou směřováni k zapojení do zájmových aktivit organizovaných školou nebo školou uměleckou. Při samotné výuce bývají pověřováni náročnějšími částmi při plnění zadaných úkolů, jsou pověřováni vedením skupiny.

Pohybově nadaní žáci jsou podporováni v rozvíjení všech pohybových aktivit, především těch, kde žák projevuje největší zájem a talent. Žáci jsou zapojováni do sportovních soutěží, ať už v rámci školy nebo mimo ni. Reprezentují školu.

Velmi často se stává, že tito žáci mají výkyvy v chování. Je nutné toto chování usměrňovat s pedagogickým optimismem a taktně, avšak důsledně. Není výjimkou, že vyniká-li žák v jedné oblasti, v jiné je průměrný. Usměrnujeme žáky v osobnostní výchově, vedeme je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším.

3. Hodnocení chování žáků

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí stupni:

- 1...velmi dobré
- 2...uspokojivé
- 3...neuspokojivé

Kritéria pro jednotlivé stupně jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

Pravidla pro udělování pochval a jiných ocenění a ukládání napomenutí a důtek:

1. Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě vlastního podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.
2. Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci či reprezentaci školy.
3. Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:
 - napomenutí třídního učitele
 - důtku třídního učitele
 - důtku ředitele školy
4. Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi udělit pouze po projednání v pedagogické radě.
5. Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci. Uložení napomenutí, důtky třídního učitele, důtky ředitele školy, snížení známky z chování (možnost, že bude udělena) projedná třídní učitel se zákonným zástupcem prokazatelným způsobem.
6. Udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamenává na vysvědčení za pololetí, v němž bylo vydáno.

Důvody pro udělení výchovných opatření:

- ojedinělé méně závažné přestupky (zapomínání, vyrušování, neslušné chování, drobná lež, drobný podvod)
- opakované přestupky proti pravidlům slušného chování ke spolužákům, učitelům a ostatním pracovníkům školy.
- narušování průběhu organizačních jednotek vyučování, výchovy a vzdělávání
- porušování a neplnění pokynů a příkazů pedagogických pracovníků
- poškozování majetku spolužáků, učitelů, školy
- šikana vůči spolužákům
- hrubost a agresivita vůči spolužákům nebo učitelům
- neomluvené absence při vyučování, povinných akcích školy a mimoškolních aktivitách
- hrubá lež, podvod, krádež
- nošení, držení a zneužívání návykových látek v době vyučování, v areálu školy a při školních akcích